

Instrukcja wypełnienia Załącznika do wniosku o dofinansowanie w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego – Lubuskie 2020 w zakresie OOS.

Informacje ogólne:

Wnioskodawcy ubiegający się o dofinansowanie projektów w ramach RPO – L2020 są zobowiązani do przedstawienia *Załącznika do wniosku aplikacyjnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego – Lubuskie 2020 w zakresie OOS.*

Jeżeli projekt ma charakter **nieinfrastrukturalny** *Załącznik do wniosku aplikacyjnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego – Lubuskie 2020 w zakresie OOS* należy wypełnić w następującym zakresie:

1. w pkt. F.3.1 - zaznaczyć kwadrat „żaden z powyższych załączników...” i podać krótkie wyjaśnienie,
2. w pkt. F.4.1 - zaznaczyć kwadrat „NIE”,
3. w pkt. F.4.3 - podać krótkie wyjaśnienie,
4. w pkt. F.5.1 - zaznaczyć kwadrat „NIE”,
5. w pkt. F.5.1.2 - podać krótkie wyjaśnienie.

Jeżeli projekt ma charakter **infrastrukturalny** *Załącznik do wniosku aplikacyjnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego – Lubuskie 2020 w zakresie OOS* należy wypełnić zgodnie z poniższą Instrukcją.

Jeżeli projekt ma charakter **infrastrukturalny** należy również dołączyć:

1. **Zaświadczenie organu odpowiedzialnego za monitorowanie obszarów Natura 2000**
2. **Deklarację właściwego organu odpowiedzialnego za gospodarkę wodną.**

Organem właściwym do wydania ww. deklaracji jest RDOŚ.

W przypadku gdy realizowane przedsięwzięcie wymaga stosowania dyrektywy Rady 91/271/EWG12 (Dyrektywa dotycząca oczyszczania ścieków komunalnych) – **projekty realizowane w sektorze usług zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków komunalnych** - należy odpowiedzieć również na pytania zawarte w **części 6.1** Formularza oraz dołączyć wypełniony **Załącznik nr 1 – Informacja dotycząca przestrzegania przez aglomeracje będące przedmiotem wniosku przepisów dyrektywy dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych**).

W przypadku gdy realizowane przedsięwzięcie wymaga stosowania dyrektywy 2008/98/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (Dyrektywa ramowa w sprawie odpadów) – **projekty realizowane w sektorze gospodarowania odpadami** - należy odpowiedzieć również na pytania zawarte w **części 6.2** Formularza.

W przypadku gdy realizowane przedsięwzięcie wymaga stosowania **dyrektywy 2010/75/UE Parlamentu Europejskiego i Rady (Dyrektywa w sprawie emisji przemysłowych)** należy odpowiedzieć również na pytania zawarte w **części 6.3** Formularza.

Istnieje możliwość powielania Formularza w całości lub w zakresie poszczególnych punktów w zależności od specyfiki projektu.

Jeśli dany projekt składa się z więcej niż jednego przedsięwzięcia, dla każdego takiego przedsięwzięcia można odrębnie wypełnić Formularz OOS, przy czym treść części punktów, np 1, oraz 7 i 8 (o ile znajduje zastosowanie) może być identyczna dla wszystkich przedsięwzięć wchodzących w skład projektu. W związku z tym identyczne informacje w pkt. 1, 7 i 8 można zawrzeć tylko w pierwszej części Formularza, bez potrzeby powtarzania w kolejnych jego częściach.

Pojęcie „przedsięwzięcie” należy rozumieć zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (ustawą OOŚ) oraz Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. *w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko* (rozporządzeniem OOŚ).

W polach niewypełnianych należy wpisać „nie dotyczy”

F. 1. Zgodność projektu z polityką ochrony środowiska

W punkcie F.1.1 należy odnieść się do każdego z zagadnień w zwięzły sposób opisując jak realizacja projektu wpisuje się w unijne i krajowe polityki dotyczące ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju.

Uwagi pomocnicze w odniesieniu do aspektów klimatycznych

W analizowanym punkcie w odniesieniu do aspektów związanych ze zmianami klimatu i klęskami żywiołowymi należy opisać, w jaki sposób projekt przyczynia się do realizacji celów polityki klimatycznej określonych w krajowych dokumentach strategicznych.

W zależności od rodzaju projektu można skorzystać z listy szczegółowych dokumentów wymienionych poniżej, przy czym dla każdego rodzaju projektu należy odnieść się do celów określonych w **SPA 2020** (Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020), który jest podstawowym dokumentem strategicznym w obszarze adaptacji do zmian klimatu. Przykładowa lista dokumentów:

- Krajowy Plan Działania w zakresie energii ze źródeł odnawialnych (2010)
- Krajowy Plan Działań dotyczący efektywności energetycznej dla Polski (2014).
- Ocena ryzyka na potrzeby zarządzania kryzysowego. Raport o zagrożeniach bezpieczeństwa narodowego (2013)
- Polityka energetyczna Polski do 2030 roku (2009)
- Polityka klimatyczna Polski. Strategia redukcji emisji gazów cieplarnianych w Polsce do roku 2020 (2003)
- Strategia Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko (2014)
- Projekt Narodowego Programu Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej (2015)

Większość wymienionych dokumentów w odniesieniu do działań związanych z łagodzeniem zmian klimatu opiera się na ustaleniach oraz celach wynikających z pakietu energetyczno-klimatycznego. Pakiet energetyczno-klimatyczny jest to szereg rozwiązań legislacyjnych przyjętych dnia 17 grudnia 2008 r., zmierzających do kontrolowania i ograniczenia emisji gazów cieplarnianych na terenie UE. Pakiet zakłada do roku 2020 redukcję o 20% emisji gazów cieplarnianych w UE w stosunku do roku 1990, osiągnięcie 20% udziału energii odnawialnej w zużyciu energii ogółem (dla Polski udział ten to 15%) oraz 20% wzrost efektywności energetycznej.

Szczegółowe informacje do wypełniania punktu F.1.1 znajdują się w „*Poradniku przygotowania inwestycji z uwzględnieniem zmian klimatu, ich łagodzenia i przystosowania do tych zmian oraz odporności na klęski żywiołowe*” Link: . <https://klimada.mos.gov.pl>

W punkcie **F.1.2** należy wykazać, że projekt został przygotowany z zachowaniem zasad:

ostrożności (przezorności) - zobowiązuje instytucję lub osobę, która zamierza podjąć określone działania do udowodnienia, że jej działalność nie spowoduje zagrożenia dla środowiska. W przypadku, gdy wykazanie braku zagrożenia dla środowiska nie jest możliwe, konieczne jest podjęcie działań chroniących środowisko. Przykładem zastosowania tej zasady są przepisy dotyczące uwalniania do środowiska organizmów genetycznie zmodyfikowanych.

działania zapobiegawczego (zasada prewencji) - zasada ta zakłada konieczność rozważenia potencjalnych skutków określonego działania i podjęcia na podstawie tej analizy działań zapobiegawczych. Zasada prewencji znajduje potwierdzenie we wszystkich Programach Działania WE i ma priorytetowe znaczenie w wielu aktach prawnych dotyczących ochrony środowiska. Przykładem jej zastosowania są przepisy dotyczące oceny oddziaływania na środowisko przedsięwzięć oraz planów i programów.

naprawiania szkody w pierwszym rzędzie u źródła - zasada naprawiania szkód przede wszystkim

u źródła oznacza, że powstała w środowisku szkoda powinna być wyeliminowana na jak najwcześniejszym etapie produkcji, a nie po zakończeniu procesu produkcji. W konsekwencji prowadzi

to do szerszego stosowania standardów emisji niż standardów jakości. Zasada ta znajduje zastosowanie we wszystkich regulacjach ustanawiających standardy emisji szkodliwych substancji do powietrza i wód.

zanieczyszczający płaci - oznacza, że sprawcy szkód w środowisku powinni ponosić pełne koszty tych działań, które są niezbędne dla usunięcia zanieczyszczenia lub koszty równoważnych działań umożliwiających osiągnięcie celów ochrony środowiska. Zgodnie z tą zasadą, użytkownicy obiektów infrastrukturalnych powinni partycypować zarówno w pokrywaniu kosztów zmniejszania emisji, jak i kosztów eksploatacji, konserwacji i wymiany elementów infrastruktury mającej wpływ na środowisko. W tym kontekście należy wyjaśnić jak przedmiotowe wymagania zostały uwzględnione w projekcie.

F.2. Stosowanie dyrektywy 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (dyrektywa SOOŚ)

Przez sprawozdanie dotyczące środowiska należy rozumieć prognozę oddziaływania na środowisko.

W przypadku, gdy dany projekt:

- nie jest realizowany w wyniku planu lub programu, innego niż RPO-L2020 w pkt. F.2.1. należy zaznaczyć kwadrat NIE i w pkt. F.2.2 wpisać „nie dotyczy”;
- jest realizowany w wyniku planu lub programu, innego niż RPO-L2020 w pkt. F.2.1. należy zaznaczyć kwadrat TAK i wypełnić pkt. F.2.2. oraz odpowiednio zaznaczyć

w punkcie F.2.2. kwadrat:

- NIE – jeśli plan lub program nie podlegał strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko, a następnie w polu tekstowym podać krótkie wyjaśnienie, dlaczego nie przeprowadzono tej oceny,
- TAK - jeśli plan lub program podlegał strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko należy załączyć lub udostępnić link do:
  - nietechnicznego streszczenia prognozy oddziaływania na środowisko, o którym mowa w art. 51 ust. 2 pkt 1 lit. e ustawy OOŚ,
  - dokumentów, o których mowa w art. 43 ustawy OOŚ wraz z informacją o podaniu do publicznej wiadomości informacji o przyjęciu dokumentu i możliwości zapoznania się z dokumentacją sprawy.

F.3 Stosowanie dyrektywy 2011/92/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (dyrektywa OOŚ)

F.3.1.

W punkcie F.3.1 należy dokonać klasyfikacji danego przedsięwzięcia w ramach rodzajów przedsięwzięć wskazanych w załącznikach I i II dyrektywy OOŚ co w przepisach krajowych zawierają § 2 i 3 rozporządzenia OOŚ.

Jeżeli przedsięwzięcie nie zostało ujęte w ww. rozporządzeniu należy przedstawić wyjaśnienie w polu tekstowym i przejść do pkt. F.3.4.

F.3.2.

W punkcie F.3.2 należy załączyć dokumenty wymienione w podpunktach a-c. W polu tekstowym należy umieścić krótki opis dokumentów, w których znajdują się właściwe informacje. Jeżeli ww. dokumenty nie zawierają wszystkich wymaganych informacji, informacje te należy przedstawić w polu tekstowym oraz podać ich źródło.

Należy:

- a) załączyć streszczenie w języku niespecjalistycznym raportu OOŚ, o którym mowa w art. 66 ust. 1 pkt 18 ustawy OOŚ (jeśli na etapie kompletowania wniosku informacje zawarte w streszczeniu nie będą odpowiadać każdemu rozdziałowi raportu OOŚ należy załączyć sam raport OOŚ). W przypadku, gdy w raporcie była przeprowadzona ocena zgodnie z art. 6.3 Dyrektywy Siedliskowej należy załączyć pełną wersję raportu, lub rozdziały raportu związane z oceną wskazaną w art. 6.3 Dyrektywy Siedliskowej zgodnie z pkt. F.4.2
- b) wskazać gdzie znajduje się informacja dotycząca konsultacji z organami ochrony środowiska ze społeczeństwem oraz informacja na temat transgranicznej OOŚ. Zasadniczo wystarczającym źródłem powyższych informacji powinno być uzasadnienie do decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach i wystarczające jest jej wskazanie (w przypadku ponownej oceny również decyzji, o których mowa w art. 88 ust. 1 ustawy OOŚ). W uzasadnionych przypadkach należy załączyć stosowną dokumentację w tym zakresie.
- c) załączyć decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach oraz właściwą w sprawie decyzję wskazaną w art. 72 ust. 1 ustawy OOŚ wraz z informacją potwierdzającą jej poprawne podanie do publicznej wiadomości (także w przypadku ponownej oceny). W przypadku znacznej liczby obwieszczeń sposób podania do publicznej wiadomości obu decyzji można przedstawić w formie tabelarycznej.

Niezależnie od powyższego niezbędne jest dołączenie kompletu dokumentów wymienionych w Wytycznych MliR *w zakresie dokumentowania postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko dla przedsięwzięć współfinansowanych z krajowych lub regionalnych programów operacyjnych.*

F.3.3.

W punkcie F.3.3 należy odpowiedzieć na pytanie, czy dla przedsięwzięcia objętego rodzajem przedsięwzięcia wskazanym w § 3 rozporządzenia OOŚ zostało przeprowadzone postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko (w toku postępowania wydano postanowienie o obowiązku sporządzenia raportu OOŚ). W przypadku, gdy takie postępowanie:

zostało przeprowadzone – należy zaznaczyć kwadrat TAK oraz dołączyć stosowne dokumenty wskazane w punkcie F.3.2.;

nie zostało przeprowadzone – należy zaznaczyć kwadrat NIE, podać wyjaśnienie dołączyć stosowne dokumenty wykazane w podpunktach a, b i c.

Niezależnie od powyższego niezbędne jest dołączenie kompletu dokumentów wymienionych w Wytycznych MliR *w zakresie dokumentowania postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko dla przedsięwzięć współfinansowanych z krajowych lub regionalnych programów operacyjnych.*

F 3.4.

Przez „zezwolenie na inwestycję” („development consent”) należy rozumieć zbiór niezbędnych dokumentów (decyzji/zgód/zezwoleń) koniecznych do uzyskania na etapie przygotowania inwestycji, którego ostatnim elementem jest zezwolenie umożliwiające faktyczne rozpoczęcie prac. Zezwolenie takie zwykle ma formę decyzji budowlanej (tj. wyrażonej przez właściwy organ administracji aprobaty na wykonywanie robót budowlanych, np. w drodze pozwolenia na budowę, decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, przyjęciu bez sprzeciwu zgłoszenia robót budowlanych itp.), ewentualnie innej decyzji/ zgód, jeżeli dla danego przedsięwzięcia przepisy prawa nie przewidują możliwość uzyskania decyzji budowlanej.

W punkcie F.3.4.1 oraz F.3.4.2 oczekuje się informacji potwierdzającej, że w przypadku rozpoczęcia robót budowlanych poprzedzone one zostały stosowną procedurą zezwolenia na inwestycję.

UWAGA: W punkcie F.3.4.1 poprzez „co najmniej jedno zamówienie na roboty budowlane” rozumie się podpisaną umowę na roboty budowlane w ramach, której rozpoczęto realizację robót budowlanych.

W przypadku zgłoszenia robót budowlanych wnioski wypełnia się analogicznie.

F.3.4.3

Należy wymienić uzyskane decyzje budowlane wskazując jednocześnie datę, sygnaturę, organ wydający oraz przedmiot decyzji. W przypadku gdy roboty budowlane są realizowane na podstawie zgłoszenia należy podać datę zgłoszenia oraz właściwy organ.

F.3.4.4.

Należy podać daty wniosków oraz wskazać organy, do których złożono wnioski o decyzje budowlane.

F.3.4.5.

Należy wskazać dotychczas uzyskane decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach oraz określić obecnie realizowany etap procesu przygotowania dokumentacji do wniosku lub obecny etap procesu uzyskiwania decyzji budowlanych.

F.3.4.6.

Należy podać przewidywane daty uzyskania decyzji budowlanych (zgodnie z przyjętym harmonogramem dla projektu). Należy zwrócić uwagę na spójność prezentowanych danych z pozostałą częścią wniosku.

F.3.4.7.

Należy wskazać organ, który wyda(ł) decyzje budowlane oraz decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach lub do którego dokonano zgłoszenia robót budowlanych.

F.4. Stosowanie Dyrektywy Rady 92/43/EWG w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory („dyrektywa siedliskowa”); ocena oddziaływania na obszary Natura 2000

Punkt F.4 dotyczy obszarów, które już zostały objęte siecią Natura 2000 oraz tych, które mają zostać objęte tą siecią. Należy podkreślić, że oddziaływanie na ww. obszary może mieć projekt realizowany nie tylko w obrębie tego obszaru, ale również poza nim.

Beneficjent zaznacza odpowiedź „NIE”, tylko jeżeli nie istniało lub nie istnieje, prawdopodobieństwo, że projekt może znacząco oddziaływać na obszary Natura 2000 i nie uznano w związku z tym za konieczne przeprowadzenie oceny oddziaływania na obszary Natura 2000. Tylko w takiej sytuacji beneficjent ma obowiązek dołączenia do wniosku o dofinansowanie **Zaświadczenia organu odpowiedzialnego za monitorowanie obszarów Natura 2000**.

Szczegółowe zalecenia w tym zakresie zawarte są w *Wytycznych w zakresie dokumentowania postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko dla przedsięwzięć współfinansowanych*

z krajowych lub regionalnych programów operacyjnych. Ponadto należy przestrzegać zaleceń zawartych w przygotowanych przez Komisję Europejską dokumentach:

Zarządzanie obszarami Natura 2000. Postanowienia artykułu 6 dyrektywy „siedliskowej” 92/43/EWG;

Ocena planów i przedsięwzięć znacząco oddziałujących na obszary Natura 2000. Wytyczne metodyczne dotyczące przepisów Artykułu 6(3) i (4) Dyrektywy Siedliskowej 92/43/EWG;

Dokumenty (w polskiej wersji językowej) można znaleźć na stronie internetowej pod adresem: http://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/management/guidance_en.htm.

Gdy przedmiotem projektu jest inwestycja o charakterze nieinfrastrukturalnym (np. zakup sprzętu, urządzeń, taboru) bądź o charakterze „miękkim” (np. szkolenia, kampania edukacyjna) – w punkcie F.4.1 należy wpisać NIE i odpowiednio to wyjaśnić w polu tekstowym w pkt. F.4.3. W takim przypadku nie należy dołączać *Zaświadczenia organu odpowiedzialnego za monitorowanie obszarów Natura 2000* (nie należy w ogóle występować o wydanie tego rodzaju zaświadczenia).

W przypadku, gdy w raporcie była przeprowadzona ocena zgodnie z art. 6.3 Dyrektywy Siedliskowej należy załączyć pełną wersję raportu, lub rozdziały raportu, w których zawarto ocenę wskazaną w art. 6.3 Dyrektywy Siedliskowej. Pozostała wymagana dokumentacja dla przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko została wskazana w pkt. F.3.2 i F.3.3 Formularza.

W przypadku procedury oceny dla przedsięwzięć innych niż mogące znacząco oddziaływać na środowisko opisanej w rozdziale 5 ustawy OOŚ wymaga się załączenia Postanowienia o którym mowa w art. 98 ustawy OOŚ oraz kopii decyzji, o której mowa w art. 96 ust. 1 ustawy OOŚ wraz z informacją o jej podaniu do publicznej wiadomości w formie przewidzianej w art.3 ust.1 pkt. 11 ustawy ooś.

W przypadku określonym w punkcie F.4.2 ppk. 2 dodatkowo wymagana jest kopia dokumentacji, o której mowa w art. 35 ustawy o ochronie przyrody.

Wykonanie kompensacji przyrodniczej następuje nie później niż w terminie rozpoczęcia działań

powodujących negatywne oddziaływanie, co powinno zostać odnotowane/potwierdzone na potrzeby formularza aplikacyjnego.

F.5. Stosowanie Dyrektywy 200/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady („ramowej dyrektywy wodnej”); ocena oddziaływania na jednolitą część wód

Należy podać szczegółowe informacje czy doszło do przeprowadzenia oceny wpływu na środowisko wodne przedsięwzięcia pod kątem wymagań RDW w ramach:

- a) ustawy ooś (zgodnie z art. 81 ust. 3 jeżeli z oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wynika, że przedsięwzięcie może spowodować nieosiągnięcie celów środowiskowych zawartych w planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza organ właściwy do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach odmawia zgody na realizację przedsięwzięcia, o ile nie zachodzą przesłanki, o których mowa w art. 38j ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne);

- b) aktualizacji planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy -- PGW (każda inwestycja powodująca nową zmianę charakterystyki fizycznej części wód, musi zostać wpisana do planu gospodarowania na obszarze dorzecza; w związku z tym, każdy podmiot – zarówno publiczny, jak i prywatny – planujący realizację takiej inwestycji musi przekazać Prezesowi Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej stosowne analizy i informacje w celu zamieszczenia ich w kolejnych aktualizacjach planów gospodarowania wodami – aPGW);
- c) Master planów dla obszarów dorzeczy Odry i Wisły (rola tych dokumentów w okresie przejściowym tj. do czasu zaktualizowania planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy w 2015 r., jest analogiczna do planów gospodarowania wodami w dorzeczach; w Masterplanach powinny znajdować się następujące informacje o projekcie:
  - oddziaływania danego przedsięwzięcia na cele ochrony wód,
  - ocenę wariantów przedsięwzięcia (w celu wskazania opcji zgodnej z RDW),
  - środki służące odwróceniu spowodowanych presji, w tym identyfikacji potrzeby stosowania derogacji i wskazującej na potrzebę wdrożenia odpowiedniego programu działań minimalizujących.

Jeśli dotyczy, należy wskazać odpowiednie decyzje administracyjne, w których organ administracji dokonał stosownego rozpatrzenia zgodnie z aktualnym na dzień złożenia Wniosku prawodawstwem.

F.5.2. W przypadku braku wpływu projektu na jednolite części wód należy wpisać, że projekt ma wpływ neutralny.

F.6. W stosownych przypadkach, informacje na temat zgodności z innymi dyrektywami środowiskowymi

Dla każdej z wymienionych dyrektyw (dyrektywy dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych/dyrektywy ramowej w sprawie odpadów/dyrektywy w sprawie emisji przemysłowych), jeśli dotyczy, należy wskazać odpowiednie decyzje administracyjne, w których organ administracji dokonał stosownego rozpatrzenia zgodnie z aktualnym na dzień złożenia Wniosku prawodawstwem.

F.6.1.

W polu tekstowym należy podać szczegółowe informacje dotyczące wypełniania przez aglomerację lub aglomeracje, na których realizowany jest projekt przepisów Dyrektywy Rady 91/271/EWG dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych (tzw. „dyrektywy ściekowej”), w szczególności:

- a. Wielkość aglomeracji oraz jej zgodność z *Krajowym Programem Oczyszczania Ścieków Komunalnych* i Master Planem.
- b. Zgodnie z przepisami „dyrektywy ściekowej” warunkami koniecznymi do spełnienia przez aglomeracje jej wymogów są następujące aspekty, do których należy się odnieść:
  - wydajność oczyszczalni ścieków w aglomeracjach, która musi odpowiadać ładunkowi generowanemu na ich obszarze;
  - standardy oczyszczania ścieków w oczyszczalniach, które uzależnione są od wielkości aglomeracji. Jakość oczyszczonych ścieków odprowadzanych z każdej oczyszczalni musi być zgodna z wymaganiami ustawy Prawo wodne¹ i rozporządzeniem MŚ w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy

---

¹ Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. 2001 Nr 115 poz. 1229 z późn. zmianami).

wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi, oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego²

- wyposażenie aglomeracji w systemy zbierania ścieków komunalnych musi gwarantować spełnienie w tym zakresie wymogów dyrektywy ściekowej; ludność aglomeracji nieobsługiwana przez zbiorcze systemy kanalizacyjne powinna korzystać z innych systemów oczyszczania ścieków, zapewniający ten sam poziom ochrony środowiska.
- c. przedstawienie zastosowanych/planowanych rozwiązań dotyczących gospodarki osadami ściekowymi na oczyszczalniach z uwzględnieniem hierarchii postępowania z osadami ściekowymi wskazanymi w aktualnej wersji *Krajowego planu gospodarki odpadami* lub Krajowego Programu Zapobiegania Powstawaniu Odpadów.

F.6.2.1.

Należy wyjaśnić, w jaki sposób projekt wpisuje się w realizację celów dyrektywy 2008/98/WE Parlamentu Europejskiego i Rady („dyrektywy ramowej w sprawie odpadów”) na obszarze oddziaływania przedsięwzięcia. Należy wskazać zgodność wsparcia z wojewódzkimi planami gospodarki odpadami (wpgo), w tym stanowiącymi załączniki do wpgo planami inwestycyjnymi w zakresie gospodarki odpadami oraz Krajowym Planem Gospodarki Odpadami.

W szczególności należy opisać, w jaki sposób uwzględniona została zasada hierarchii sposobów postępowania z odpadami od zapobiegania powstawaniu odpadów, przygotowania do ponownego użytku, recyklingu innych procesów odzysku po unieszkodliwianiu.

Należy podać, w jaki sposób projekt przyczynia się do osiągnięcia celów w zakresie recyklingu na 2020r. Nawet, jeśli cele projektu nie są bezpośrednio związane ze zwiększeniem poziomu recyklingu należy podać przyjętą przez Polskę metodę obliczania poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych, o których mowa w art. 11 (2) Dyrektywy ramowej w sprawie odpadów. Należy również wskazać, prezentując prognozy wytwarzania odpadów i ich zagospodarowania, w jaki sposób poziomy te zostaną osiągnięte do 2020 r. na terenie oddziaływania przedsięwzięcia. Jeżeli dane takie zamieszczone są w innej części wniosku wystarczy umieścić odniesienie do odpowiedniej sekcji.

W przypadku, gdy projekt obejmuje instalację do unieszkodliwiania odpadów należy potwierdzić, że planowana instalacja jest adekwatna do potrzeb i nie wpłynie negatywnie na rozwój zbiórki selektywnej i osiągnięcie wymaganych poziomów recyklingu.

Należy przedstawić link do strony internetowej, na której jest dostępna odpowiednia dokumentacja funkcjonująca w obrocie prawnym lub wskazać odpowiednią decyzję administracyjną odpowiedniego Organu administracji zawierającą odstępnie od konieczności przeprowadzenia takiej Oceny.

F.7. Koszt rozwiązań na rzecz zmniejszenia lub skompensowania negatywnego oddziaływania na środowisko, w szczególności wynikającego z procedury OOŚ lub innych procedur oceny (takich jak dyrektywa siedliskowa, ramowa dyrektywa wodna, dyrektywa w sprawie emisji przemysłowych) lub wymogów krajowych/regionalnych

F.7.2.

W niniejszym punkcie należy wskazać procentowy udział środków przeznaczonych na zmniejszenie lub skompensowanie strat dla środowiska naturalnego. W polu tekstowym należy krótko opisać rozwiązania na rzecz zmniejszenia lub skompensowania negatywnego oddziaływania na środowisko.

---

² Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 18 listopada 2014 r. w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi, oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego (Dz.U. 2014 poz. 1800)

Jeśli dotyczy, należy wskazać odpowiednie decyzje administracyjne, w których organ administracji zawarł odpowiednie uzasadnienie i opisał rozwiązania na rzecz zmniejszenia lub skompensowania negatywnego oddziaływania na środowisko.

F.8. Przystosowanie się do zmiany klimatu i łagodzenie zmiany klimatu, a także odporność na klęski żywiołowe

F.8.1.

W pkt. F.8.1. należy opisać, w jaki sposób realizacja projektu wpisuje się w cele klimatyczne określone w Strategii Europa 2020, przy czym różne projekty w różnym stopniu i zakresie mogą przyczyniać się do wskazanych poniżej celów.

Cele unijnej Strategii Europa 2020 w odniesieniu do zmian klimatu i związanego z zagadnieniami klimatycznymi zrównoważonego wykorzystania energii zostały sformułowane w odniesieniu do stanu na rok 2020 w sposób następujący:

- Ograniczenie emisji gazów cieplarnianych o 20 % w stosunku do poziomu z 1990 r. (lub nawet o 30 %, jeśli warunki będą sprzyjające).
- Osiągnięcie 20% poziomu energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych.
- Wzrost efektywności energetycznej o 20 %.

W przypadku Polski realizacja celu klimatycznego dotyczącego udziału energii odnawialnej będzie polegała na konieczności osiągnięcia w bilansie energii finalnej brutto poziomu 15% z OZE w 2020 r. Polska w związku z przyjętym w pakiecie energetyczno-klimatycznym poziomem odniesienia z 2005 r., powinna do 2020 r. zredukować emisję gazów cieplarnianych w systemie handlu uprawnieniami do emisji EU ETS³ o 21%, natomiast w obszarze non-ETS Polska będzie mogła zwiększyć emisję o 14% w 2020 r. w stosunku do 2005 r. Unijną podstawą prawną ustanawiającą ETS, a w tym podział na rodzaje działalności objętej systemem ETS, jest dyrektywa nr 87/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 października 2003 r. Polskie przepisy w tym zakresie można znaleźć na stronie internetowej: https://www.mos.gov.pl/kategoria/5681_krajowe/.

Poprawa efektywności energetycznej, następuje poprzez zmniejszenie energochłonności gospodarki

w drodze m.in. rozwijania wysokosprawnej kogeneracji i ciepłownictwa, budownictwa efektywnego energetycznie, edukacji i warunków dla działań proefektywnościowych przez osoby prywatne.

F.8.2.

W pkt. F.8.2. należy odnieść się do tych kwestii poruszanych w pytaniach pomocniczych, które odnoszą się do rodzaju i charakteru projektu. Należy wziąć pod uwagę wszystkie etapy przygotowania przedsięwzięcia, w tym OOS.

Krajową strategią w obszarze adaptacji do zmian klimatu jest Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 (SPA 2020). Należy opisać zgodność projektu z przedmiotową strategią. Jeżeli istnieją również regionalne bądź lokalne plany adaptacji do zmian klimatu (na przykład miejskie plany adaptacji do zmian klimatu), w obszarze zainteresowania których znajdują się przedsięwzięcia wchodzące w skład projektu, konieczne jest opisanie zgodności i związków projektu z celami klimatycznymi tych strategii. W przypadku, gdy odpowiedź na to pytanie została udzielona w pkt F.8.1, w pkt F.8.2 należy jedynie dać odpowiedni odnośnik do części F.8.1.

Konieczna jest też odpowiedź na pytanie, czy wszelkie elementy infrastruktury zlokalizowane na obszarach zagrożonych powodzią (oceniane zgodnie z dyrektywą 2007/60/WE), są zaprojektowane w sposób, który uwzględnia to ryzyko.

---

³ ETS - Emission Trading Scheme

F.8.3.

W niniejszym punkcie należy odnieść się do tych kwestii poruszanych w pytaniach pomocniczych które odnoszą się do rodzaju i charakteru projektu. Zakres oddziaływań poszczególnych zagrożeń klimatycznych na projekt zależy od miejsca lokalizacji projektu, jego wrażliwości, zdolności adaptacyjnych oraz kierunku przewidywanych zmian natężenia tych czynników w czasie, które będą następowały wraz ze zmianami klimatu.

Należy odnieść się do sposobu uwzględnienia w dokumentacji projektu zagadnień dotyczących odporności przedsięwzięć wchodzących w skład projektu na obecnie obserwowaną zmienność klimatu oraz prognozowane zmiany klimatu.

Należy odnieść się nie tylko do działań na etapie projektowania, ale także na etapie wdrażania i eksploatacji projektu (w tym działania „miękkie”). W każdym przypadku należy podać konkretne działania (nie „ogólne zasady”).

Konieczne jest opisanie odpowiednich warunków czy zaleceń dotyczących zarówno projektowania, jak i eksploatacji, które zostały sformułowane na etapie oceny oddziaływania na środowisko przedsięwzięć wchodzących w skład projektu oraz ewentualnie na etapie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dokumentów strategicznych, tworzących ramy realizacji tych przedsięwzięć, o ile kwestie te zostały odpowiednio uwzględnione w ocenie oddziaływania na środowisko). W przypadku, gdy analizowane kwestie nie zostały uwzględnione na etapie oceny oddziaływania na środowisko, a w tym również na etapie kwalifikowania przedsięwzięcia do przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, należy podać tego przyczyny (a w tym związane z terminem przeprowadzenia postępowania w sprawie OOS) oraz zawrzeć odpowiednie uzasadnienie, wskazujące, że w kontekście OOS, ryzyka klimatyczne wiążące się z realizacją wybranego wariantu zostały zredukowane do akceptowalnego poziomu (przy czym uzasadnienie może odnosić się również do innych niż OOS etapów przygotowania przedsięwzięcia) – należy przy tym zwrócić uwagę, aby nie powielać informacji już zawartych w punkcie F.8.2. wniosku. W przypadku, gdy odpowiednie wyjaśnienia zostały już (częściowo) przedstawione w punkcie F.8.2 należy zawrzeć odpowiednie odniesienie do tego punktu.

Szczegółowe informacje do wypełniania punktu F.8 znajdują się w *„Poradniku przygotowania inwestycji z uwzględnieniem zmian klimatu, ich łagodzenia i przystosowania do tych zmian oraz odporności na klęski żywiołowe”*.

Jeśli dotyczy, należy wskazać odpowiednie decyzje administracyjne, w których organ administracji dokonał stosownego rozpatrzenia.

- WZÓR -

Zaświadczenie organu odpowiedzialnego za monitorowanie obszarów Natura 2000

Instytucja odpowiedzialna: .....
po zbadaniu wniosku dotyczącego projektu: .....
w odniesieniu do projektu zlokalizowanego w: .....
oświadcza, że projekt nie wywrze istotnego wpływu na obszar *Natura 2000* z następujących powodów:

W związku z tym przeprowadzenie odpowiedniej oceny wymaganej na mocy art. 6 ust. 3 dyrektywy Rady 92/43/EWG⁴ nie zostało uznane za niezbędne.

W załączniku znajduje się mapa w skali 1:100 000 (lub w skali najbardziej zbliżonej do wymienionej) ze wskazaniem lokalizacji projektu oraz przedmiotowego obszaru *Natura 2000*, jeżeli taki istnieje.

Data (dd/mm/rrrr): .....

Podpis:.....

Imię i nazwisko: .....

Stanowisko: .....

Organizacja:.....

(Organ odpowiedzialny za monitorowanie obszarów *Natura 2000*)

Pieczęć urzędu:

---

⁴ Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz.U. L 206 z 22.7.1992, s. 7).

- WZÓR-

Deklaracja właściwego organu odpowiedzialnego za gospodarkę wodną⁵

Instytucja odpowiedzialna: .....
po zbadaniu wniosku dotyczącego projektu: .....
w odniesieniu do projektu zlokalizowanego w: .....
oświadcza, że projekt nie pogarsza stanu jednolitej części wód ani nie uniemożliwia osiągnięcie dobrego stanu wód/potencjału z następujących powodów:

Data (dd/mm/rrrr):.....

Podpis:.....

Imię i nazwisko: .....

Stanowisko:.....

Organizacja .....

(Właściwy organ określony zgodnie z art. 3 ust. 2 ramowej dyrektywy wodnej)

Pieczęć urzędu:

---

⁵ Zgodnie z art. 3 ust. 2 dyrektywy 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiającej ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Dz.U. L 327 z 22.12.2000, s. 1).

Załącznik nr 1 - Tabela dotycząca przestrzegania przez aglomeracje będące przedmiotem wniosku przepisów dyrektywy dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych⁶

Nazwa aglomeracji	Wody, do których odprowadzane są ścieki	Terminy i okresy przejściowe w trakcie przystąpienia	Planowa data zakończenia projektu	Stan przed realizacją (na podstawie formularza wniosku)							Stan po realizacji (na podstawie formularza wniosku)							
				Ładunek aglomeracji	Poziom zbierania	Poziom powiązania	IAS — pojedyncze systemy i inne właściwe systemy	Wydajność oczyszczalni ścieków komunalnych obsługującej daną aglomerację	Obowiązujący poziom oczyszczania	Wydajność oczyszczania	Ładunek aglomeracji	Poziom zbierania	Poziom powiązania	IAS — pojedyncze systemy i inne właściwe systemy	Wydajność oczyszczalni ścieków komunalnych obsługującej daną aglomerację	Obowiązujący poziom oczyszczania	Wydajność oczyszczania	
	Obszary wrażliwe /o bszary normalne/ mniej wrażliwe obszary/ wo da w kąpieliskach	(mm/rrrr)	(mm/rrrr)	(równoważna liczba mieszkańców)	(w % ładunku)	(w % ładunku)	(w % ładunku)	(równoważna liczba mieszkańców)				(równoważna liczba mieszkańców)	(w % ładunku)	(w % ładunku)	(w % ładunku)	(równoważna liczba mieszkańców)		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	

⁶ Dyrektywa Rady 91/271/EWG z dnia 21 maja 1991 r. dotycząca oczyszczania ścieków komunalnych (Dz.U. L 135 z 30.5.1991, s. 40).